

Poboljšanje kvalitete revizije u zemljama zapadnog Balkana kroz regionalnu suradnju

REPARIS for SMEs
Beč, 16. – 17. svibnja/maja 2023.

Odbor za javni nadzor (engl. POB)
Slučaj Albanije

Albansko zakonodavstvo u oblasti revizije

1. Zakon br. 10091 od 05.03.2009. o zakonskoj reviziji, organizaciji zakonske revizije i profesiji ovlašteni računovođa, i izmjena Zakona
2. Odluka Vijeća ministara br. 786 od 09.11.2016. o selekcijskim postupcima i slučajevima razrješenja članova POB-a, kao i o pravilima organizacije i rada POB-a
3. Odluka Vijeća ministara br. 17 od 16.01.2019. o utvrđivanju drugih državnih ili privatnih subjekata od javnog interesa zbog prirode njihove djelatnosti, veličine ili broja zaposlenika

<https://bmp.al/baza-ligjore/>

Izmjena Zakona o reviziji iz 2016.

- Albanija je osnovala ODBOR ZA JAVNI NADZOR (engl. POB) kao neovisno tijelo za javni nadzor i osiguranje kvalitete revizije
  - Nova poboljšanja Zakona o reviziji na temelju pravne stečevine Direktive i Uredbe (EU) o reviziji omogućila su:
    - ✓ promjene članova POB-a i novu izvršnu funkciju;
    - ✓ potpornu strukturu za osiguranje kvalitete;
    - ✓ mehanizme financiranja POB-a;
    - ✓ osmišljavanje i odobravanje glavnih uredbi;
    - ✓ obavljanje inspekcija osiguranja kvalitete;
    - ✓ istrage i nadzor provedbe;
    - ✓ reguliranje profesije ovlašteni računovođa.

POB – Glavne uredbe

- Od 2017. donesene su sljedeće uredbe:
  - Uredba br. 1 od 26.07.2017. o naplati prihoda Odbora za javni nadzor, i izmjena Uredbe
  - Uredba br. 2 od 22.02.2018. o radu Komisije za ispit o stručnoj osposobljenosti i nadzor ispita kandidata za ovlaštene revizore i ovlaštene računovođe POB-a, i izmjena Uredbe
  - Uredba br. 4 od 29.03.2018. o istragama i postupcima nadzora provedbe, i izmjena Uredbe
  - Uredba br. 5 od 29.03.2018. o reguliranju rada potporne strukture POB-a, i izmjena Uredbe
  - IFAC-ov Kodeks etike od 31.05.2018.
  - Uredba br. 6 od 31.05.2018. o postupcima ispitivanja i sustavu ocjenjivanja na ispitu o stručnoj osposobljenosti, i izmjena Uredbe

POB – Glavne uredbe

- Od 2017. donesene su sljedeće uredbe:
  - Uredba br. 7 od 02.10.2018. o postupcima i metodologiji kontrole kvalitete zakonske revizije, i izmjena Uredbe
  - Uredba br. 8 od 17.01.2019. o zaštiti, čuvanju, obradi i sigurnosti povjerljivih informacija
  - Uredba br. 9 od 27.02.2019. o reguliranju i nadzoru rada profesije ovlašteni računovođa i njihovih profesionalnih organizacija, i izmjena Uredbe
  - Uredba br. 10 od 11.06.2019. o organizaciji i radu Odbora za registraciju i o ažuriranju javnog registra, i izmjena Uredbe
  - Uredba br. 12 od 02.07.2020. POB-a o odgovarajućim mjerama opreza koje se odnose na obveznike Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma

Promjene u strukturi članova Odbora i selekcijskim kriterijima

Definirana nova struktura članova Odbora i selekcijski kriteriji

Imenovanje predsjednika i članova Odbora
Ožujak/mart 2017.

Donošenje statuta POB-a
Srpanj/jul 2017.

Registriranje pravnog statusa POB-a
Listopad/oktobar 2017.

POB – Sastav Odbora

Odbor za javni nadzor sastoji se od pet članova koji ne obavljaju revizorsku djelatnost, ali su upoznati s područjima relevantnima za zakonsku reviziju.

Članove Odbora imenuje ministar financija, na mandat od 4 godine, s pravom reizbora najviše dva puta kako slijedi:

- predsjednika i tri člana predlaže ministar financija, od kojih jednog biraju visokoobrazovane institucije;
- jednog člana predlaže parlamentarni Odbor nadležan za privredu i financije.

POB – Kriteriji prihvatljivosti članova Odbora

Članovi Odbora biraju se u skladu s transparentnim postupkom i moraju ispunjavati sljedeće kriterije:

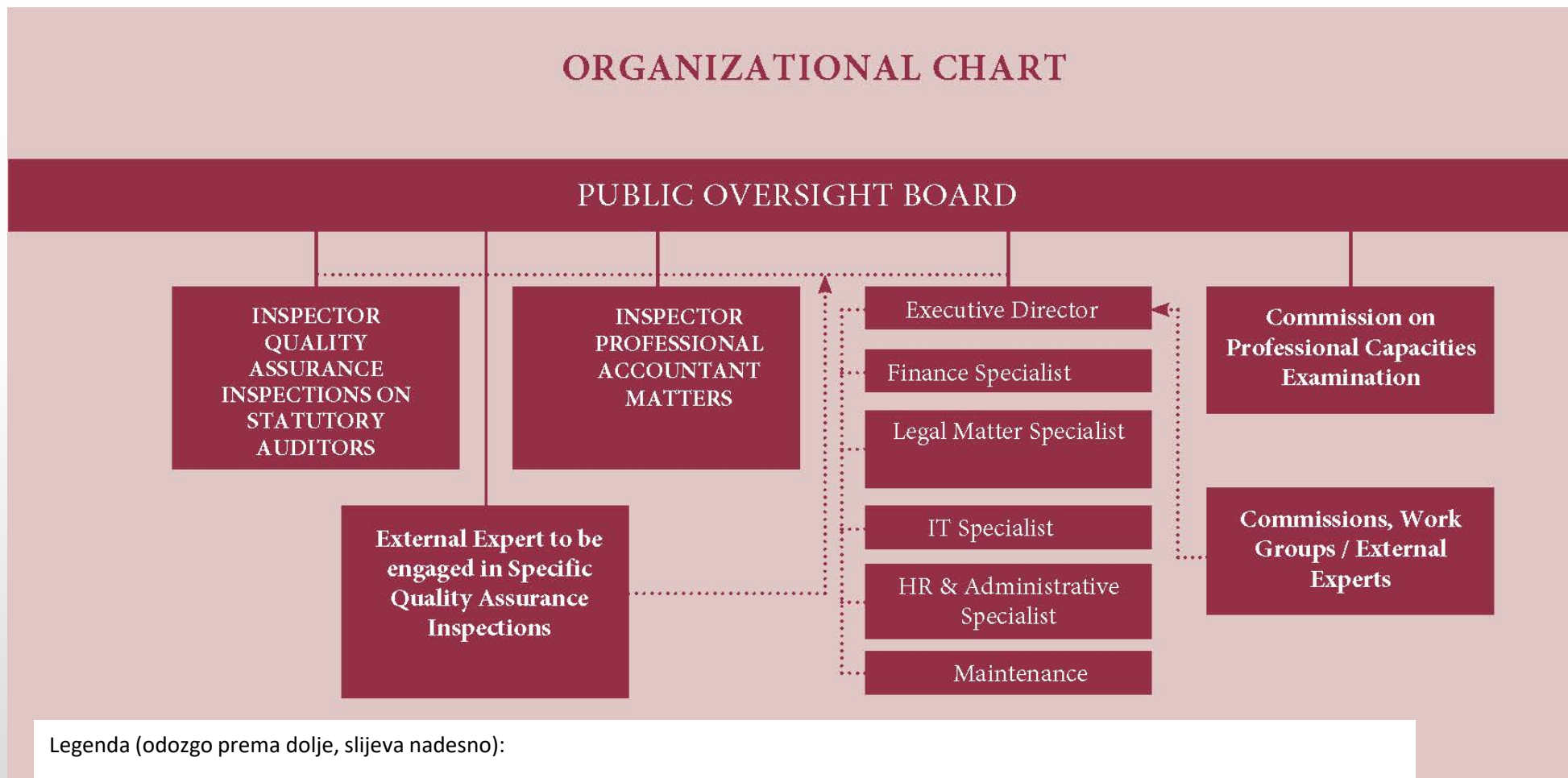
- moraju imati albansko državljanstvo;
- moraju imati moralni i profesionalni integritet;
- ne smiju biti pravomoćno osuđeni;
- moraju imati barem stupanj magistra znanosti ili ekvivalentnu diplomu u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i 10 godina iskustva ili diplomu ili titulu i 7 godina iskustva u pravnim i računovodstvenim pitanjima revizije;
- ne smiju imati bliske veze, do drugog stupnja, s osobama u izabranim tijelima profesionalne organizacije ovlaštenih revizora.

POB – Naši zaposlenici

- POB osigurava da se sve aktivnosti nadzora obavljaju putem potporne strukture
  - Inspektori za osiguranje kvalitete
  - Administrativno osoblje
  - Angažirani vanjski neovisni stručnjaci

POB – Organizacijska struktura

Legenda (odozgo prema dolje, slijeva nadesno):

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA; ODBOR ZA JAVNI NADZOR; INSPEKTOR – INSPEKCIJE OSIGURANJA KVALITETE OVLAŠTENIH REVIZORA; INSPEKTOR – PITANJA KOJA SE ODNOSE NA PROFESIONALNE RAČUNOVOĐE; Izvršni direktor; Stručnjak za financije; Stručnjak za pravna pitanja; Stručnjak za IT; Stručnjak za ljudske potencijale i administrativna pitanja; Održavanje; Komisija za ispit profesionalnih kompetencija; Vanjski stručnjak koji se angažira za posebne inspekcije osiguranja kvalitete; Komisije, radne grupe / vanjski stručnjaci

POB – Profili i iskustvo zaposlenika

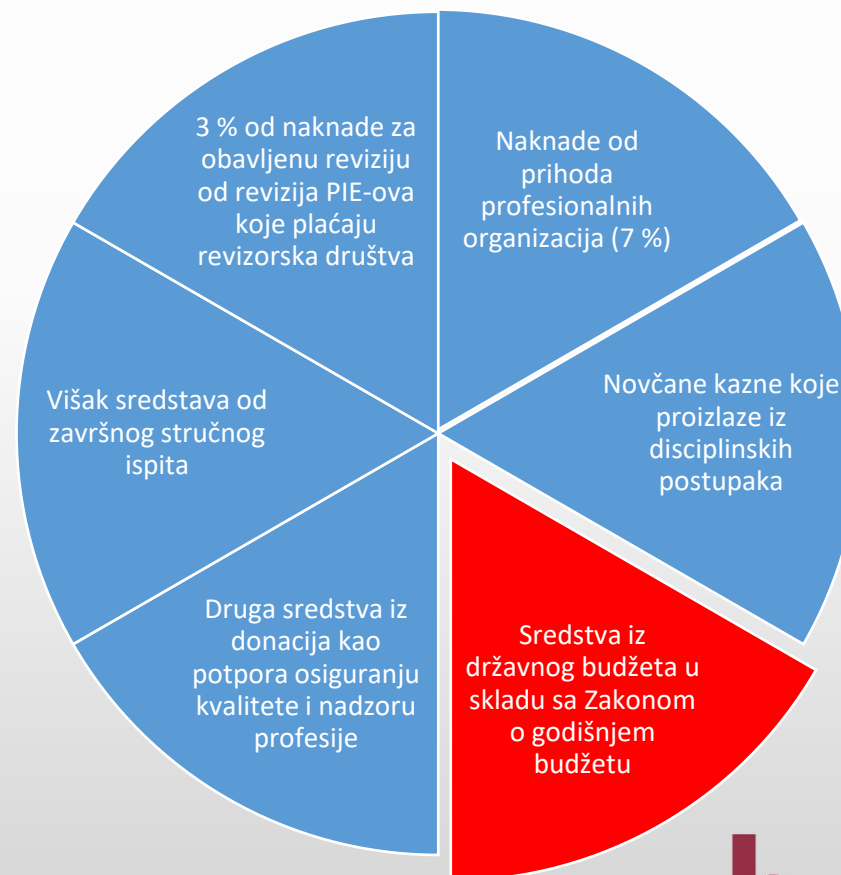
- Administrativno osoblje čine sljedeći iskusni stručnjaci:
  - stručnjak za pravna pitanja
  - stručnjak za financije
  - stručnjak za ljudske potencijale
  - stručnjak za IT.

POB – Profili i iskustvo zaposlenika

- Inspektori za osiguranje kvalitete:
  - inspektor s 1 do 25 godina iskustva u financijskom upravljanju i izvještavanju (4 godine u POB-u)
  - inspektor s 2 do 10 godina iskustva u računovodstvu i financijskom izvještavanju, i reviziji
- Izvršni direktor – 20 godina iskustva u računovodstvu i financijskom izvještavanju, ovlašteni revizor i kandidat za ACCA kvalifikaciju
- Komisije i odbori s odgovarajućim kriterijima:
  - Istražna i disciplinska komisija;
  - Pravna komisija.

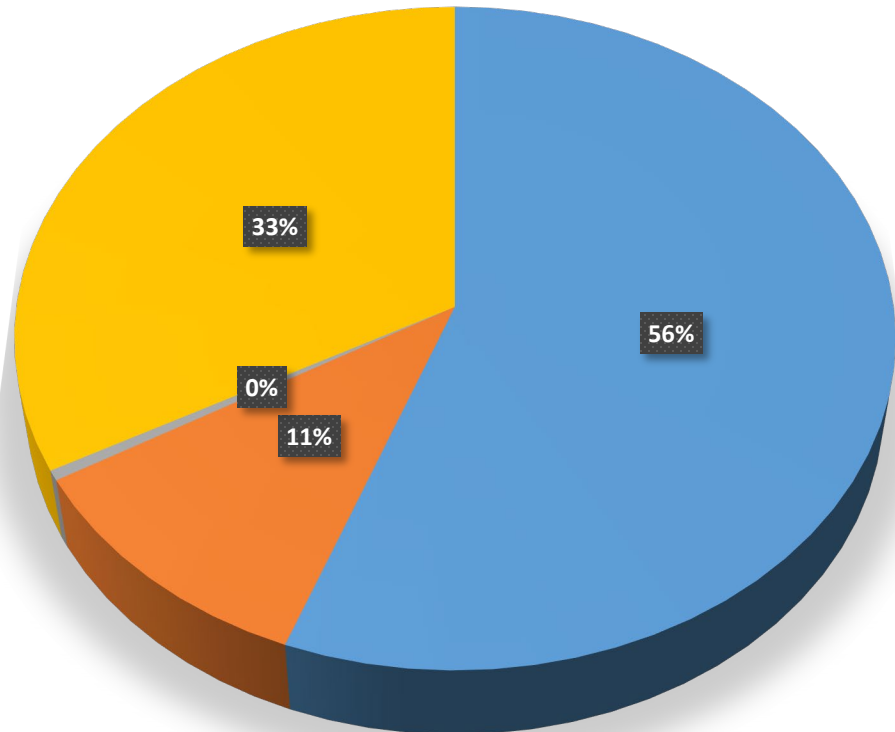
POB – Financiranje sustava javnog nadzora

U skladu s člankom 4./1. Zakona o reviziji i naplatom prihoda POB-a, predviđeni su sljedeći mehanizmi financiranja:

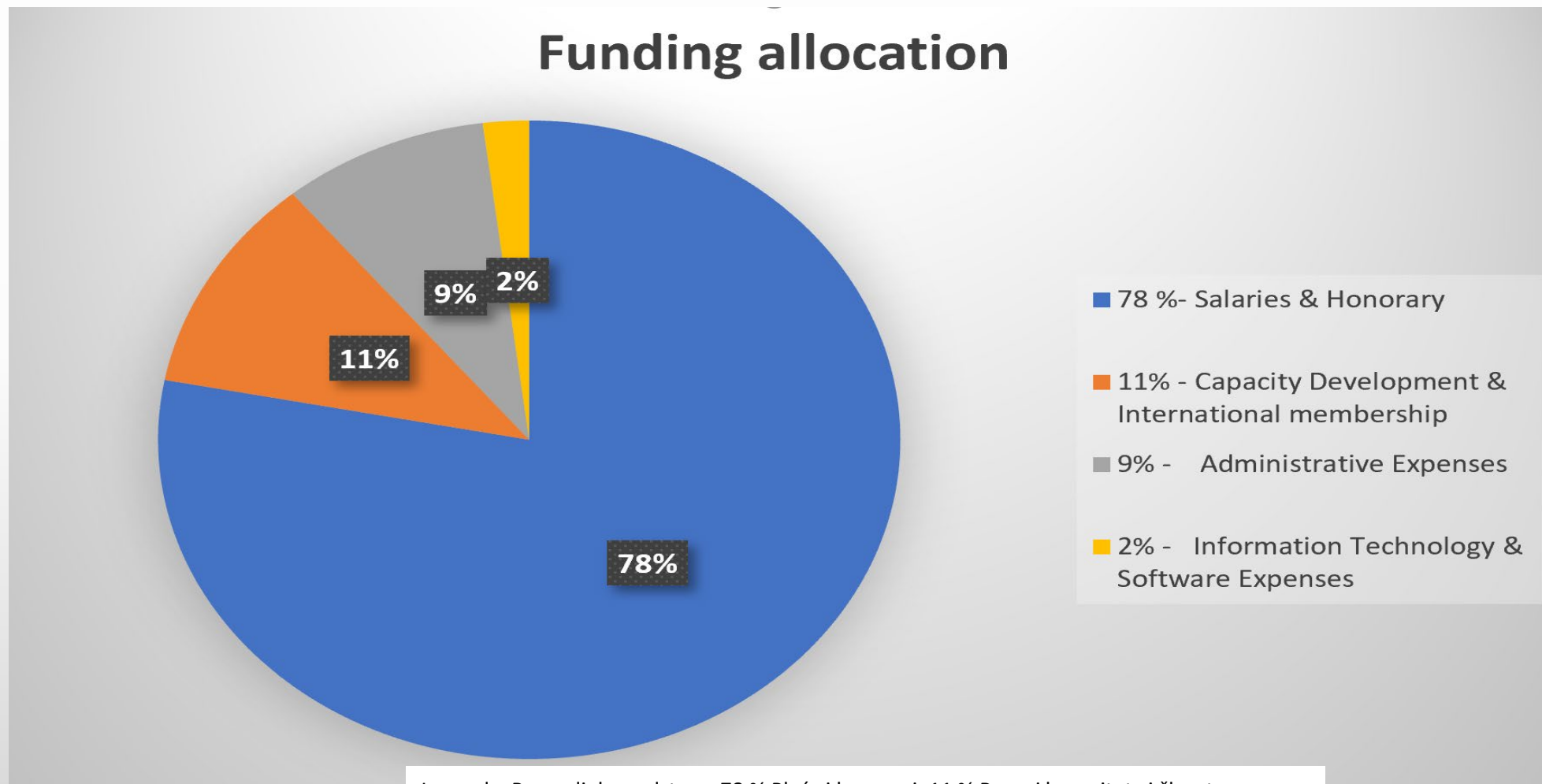
POB – Financiranje sustava javnog nadzora

Struktura financiranja

- ✓ **56 % od 3 % od naknade za obavljenju reviziju od revizija PIE-ova koje plaćaju revizorska društva**
- ✓ **33 % od preraspodjele sredstava od stručnog ispita**
- ✓ **11 % od naknada od prihoda profesionalnih organizacija (7 %)**
- ✓ **0,48 % od ostalih prihoda od upravnih postupaka**

POB – Financiranje sustava javnog nadzora..

Legenda: Raspodjela sredstava: 78 % Plaće i honorari; 11 % Razvoj kapaciteta i članstva u međunarodnim organizacijama; 9 % Administrativni troškovi; 2 % Troškovi za informacijsku tehnologiju i softver

Subjekti od javnog interesa (engl. **PIE**)

Članak 2.(23) – albanski Zakon o reviziji 10091/2009:

„Subjekti od javnog interesa” su:

- a) svi subjekti čiji su prenosivi vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na reguliranom tržištu;
- b) banke i nebankarske institucije pod nadzorom Banke Albanije;
- c) osiguravajuća i reosiguravajuća društva, društva koja upravljaju investicijskim i mirovinskim fondovima, kao i investicijski i mirovinski fondovi;
- d) druga državna ili privatna poduzeća od javnog interesa zbog prirode djelatnosti, veličine ili broja zaposlenika, prema kriterijima utvrđenima odlukom Vijeća ministara.

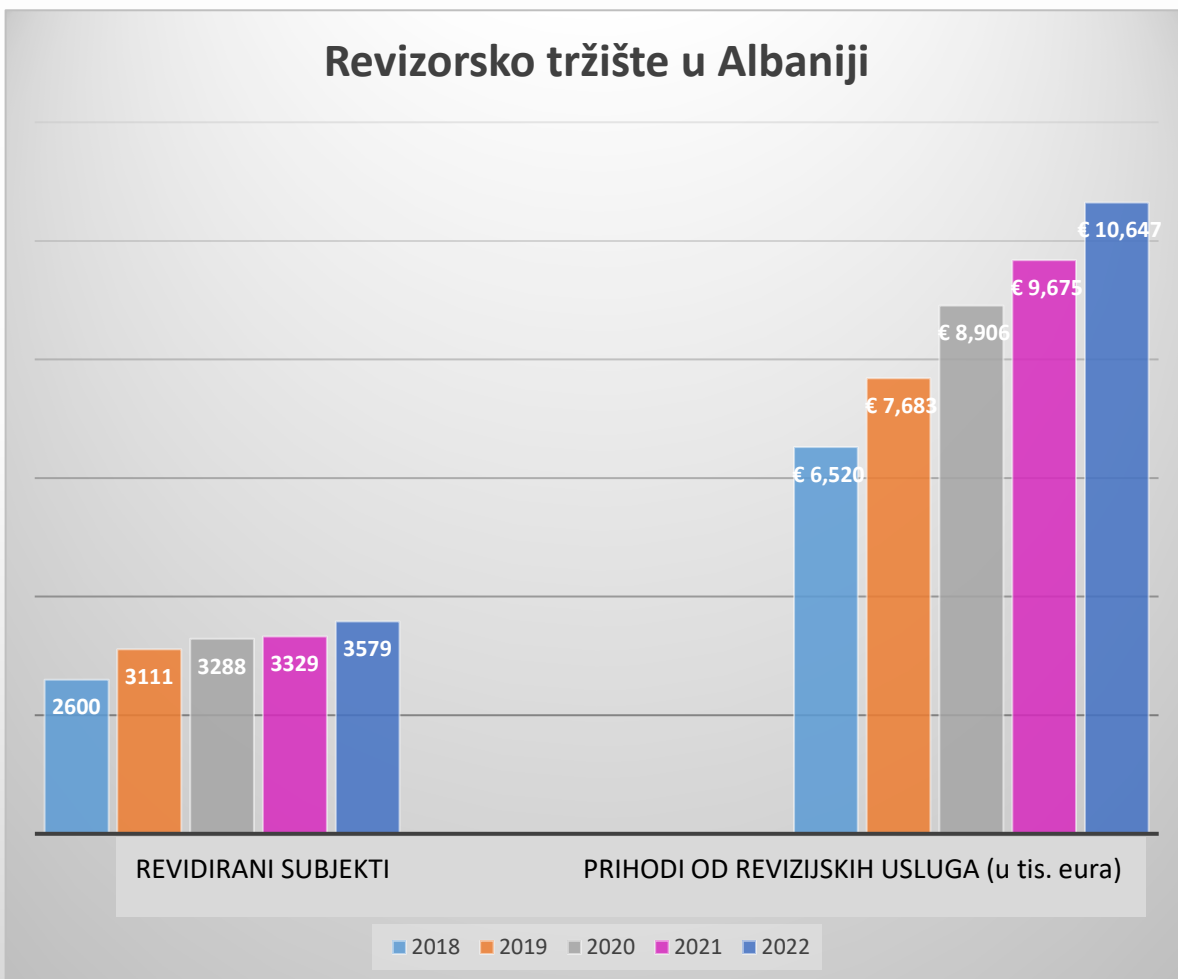
Subjekti od javnog interesa (engl. **PIEs**) – imenovani subjekti

U skladu s Odlukom Vijeća ministara br. 17 od 16.01.2019., subjekti od javnog interesa su javni ili privatni subjekti koji istovremeno ispunjavaju uvjete iz članka 41. Zakona o reviziji (moraju imenovati ovlaštenog revizora) i jedan od sljedećih uvjeta:

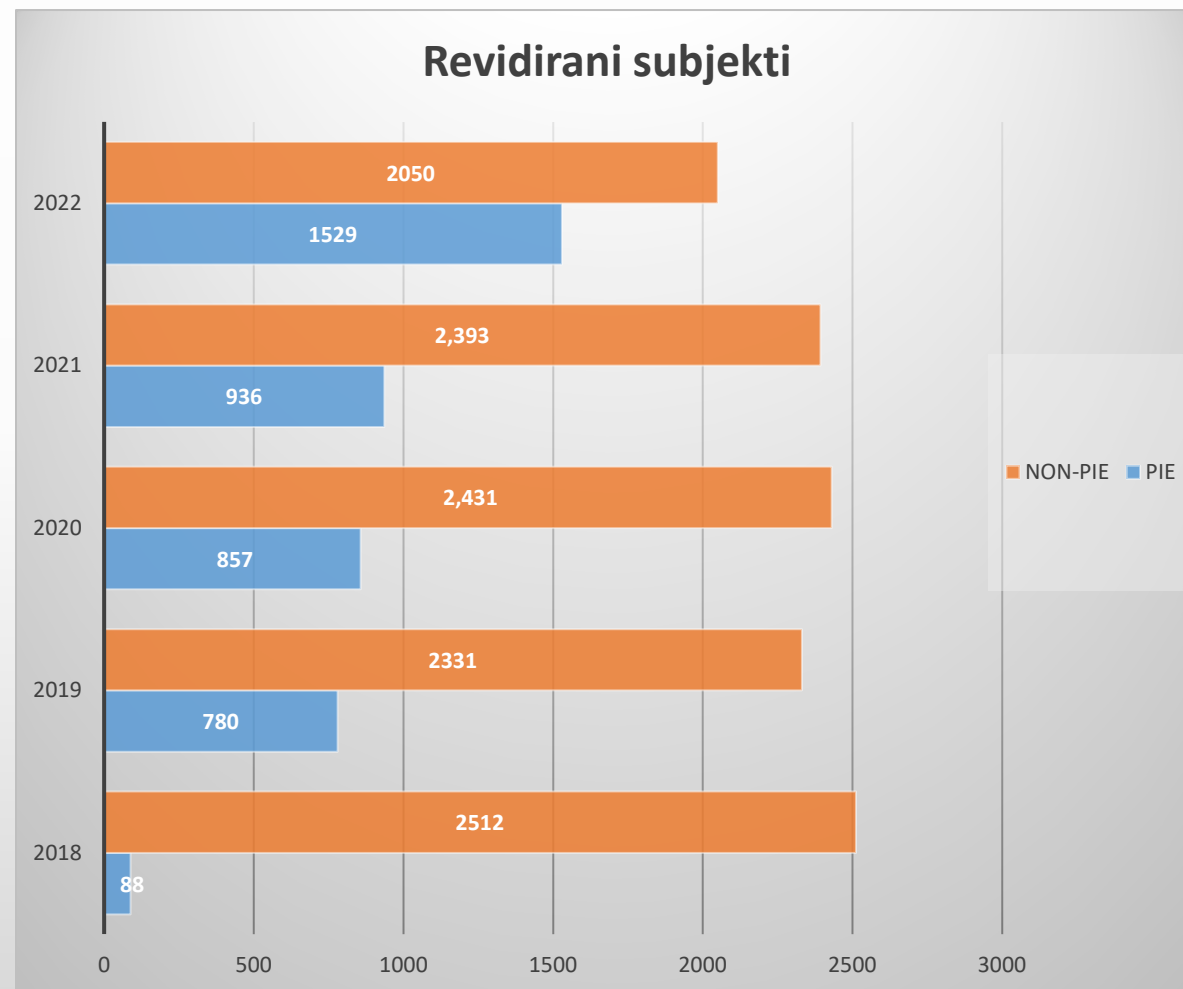
- ✓ **klasifikacija prema prirodi subjekta** (regulirani subjekti, društva kćeri društava uvrštenih na burzu);
- ✓ **klasifikacija prema veličini subjekta** (velika i srednja društva definirana u Zakonu o računovodstvu);
- ✓ **Klasifikacija prema broju zaposlenika (>250).**

Revizorsko tržište

Revizorsko tržište u Albaniji

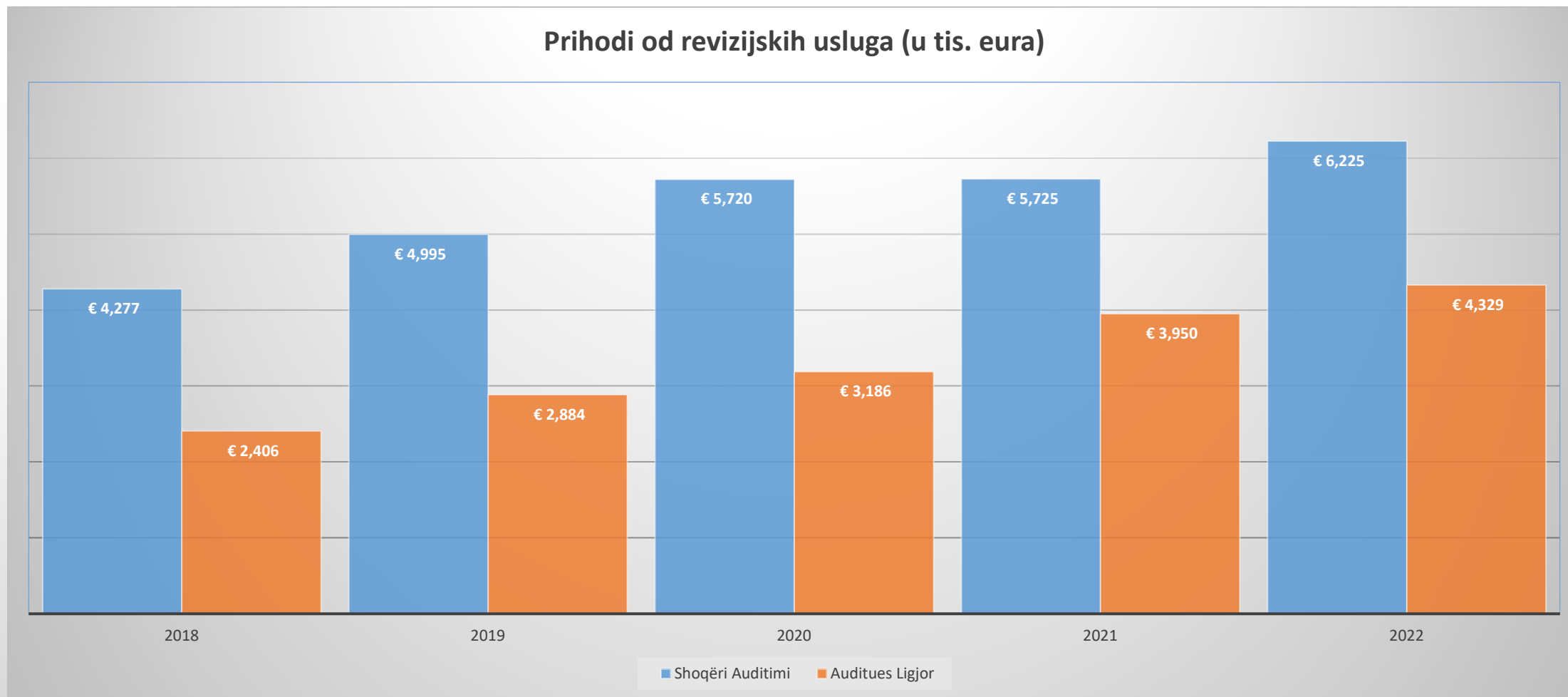

Revidirani subjekti

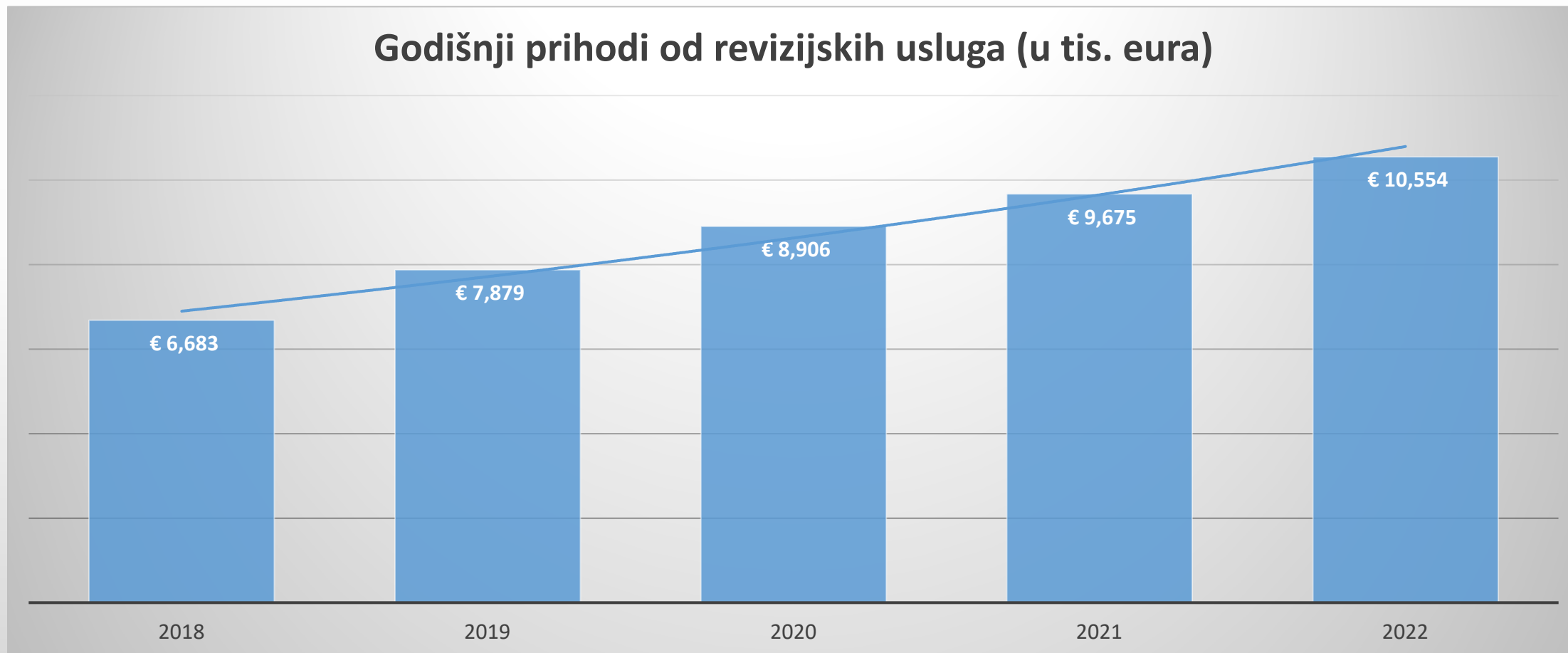

Legenda: NON-PIE – Subjekti koji nisu od javnog interesa

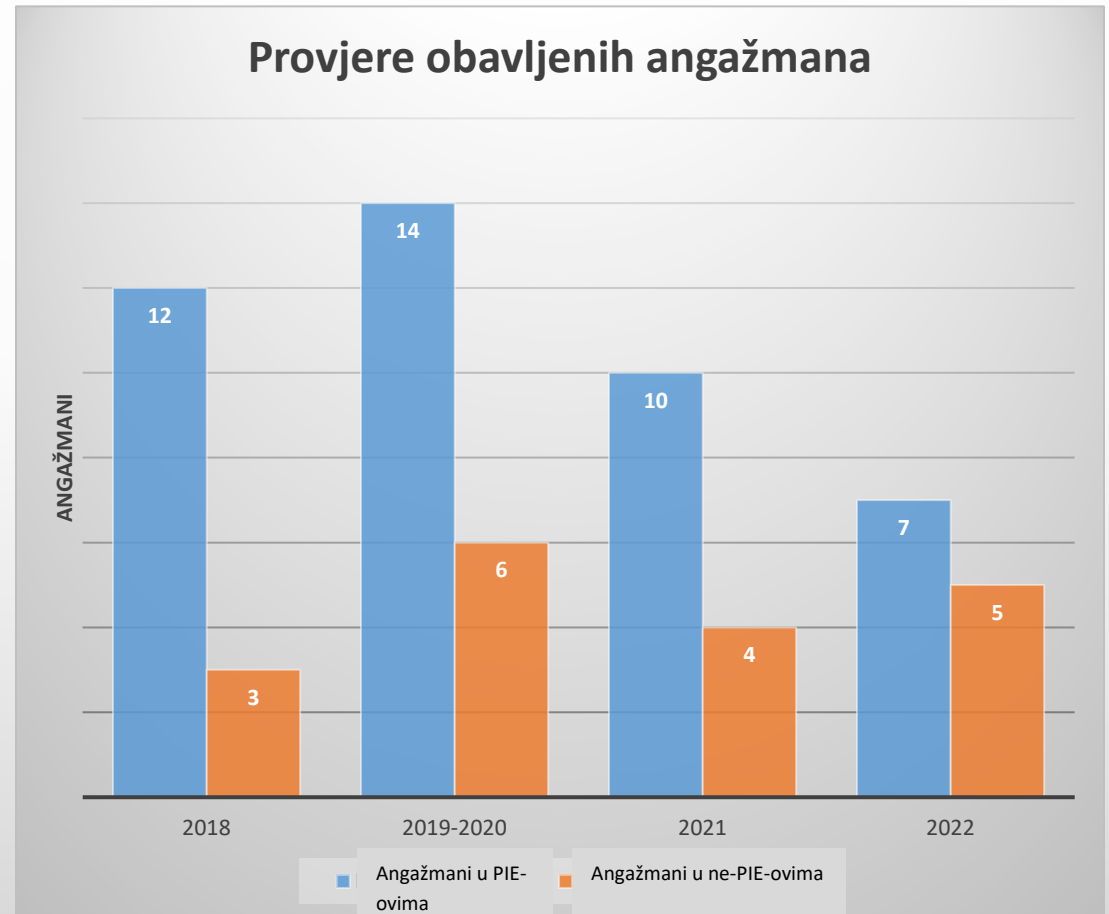
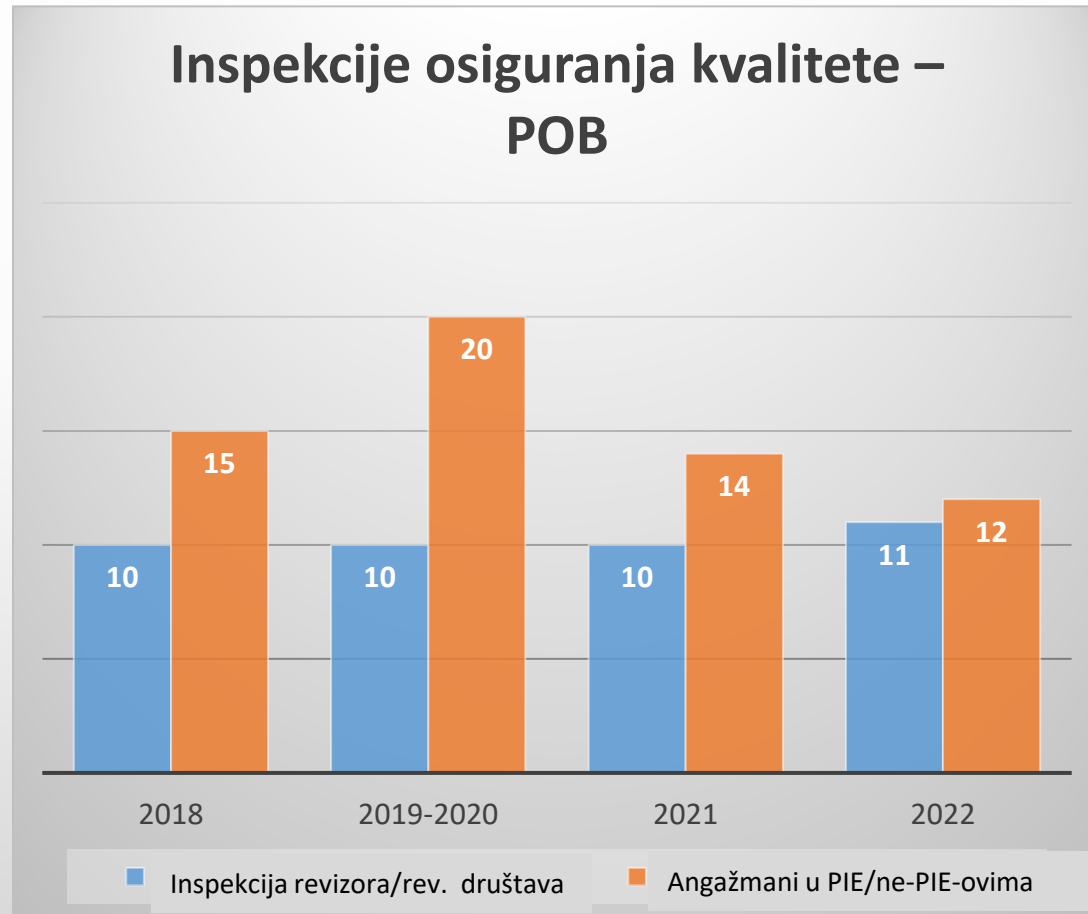
Revizorsko tržište (nastavak)

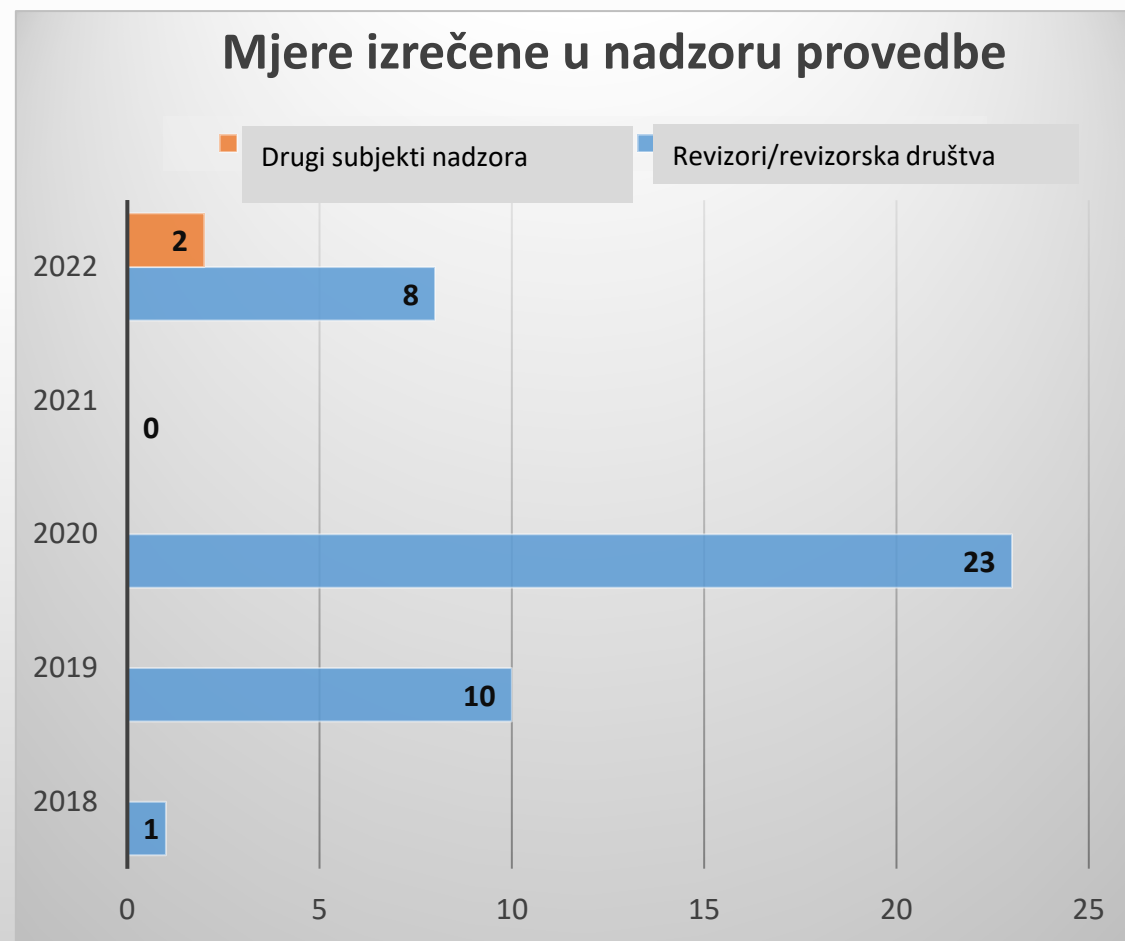
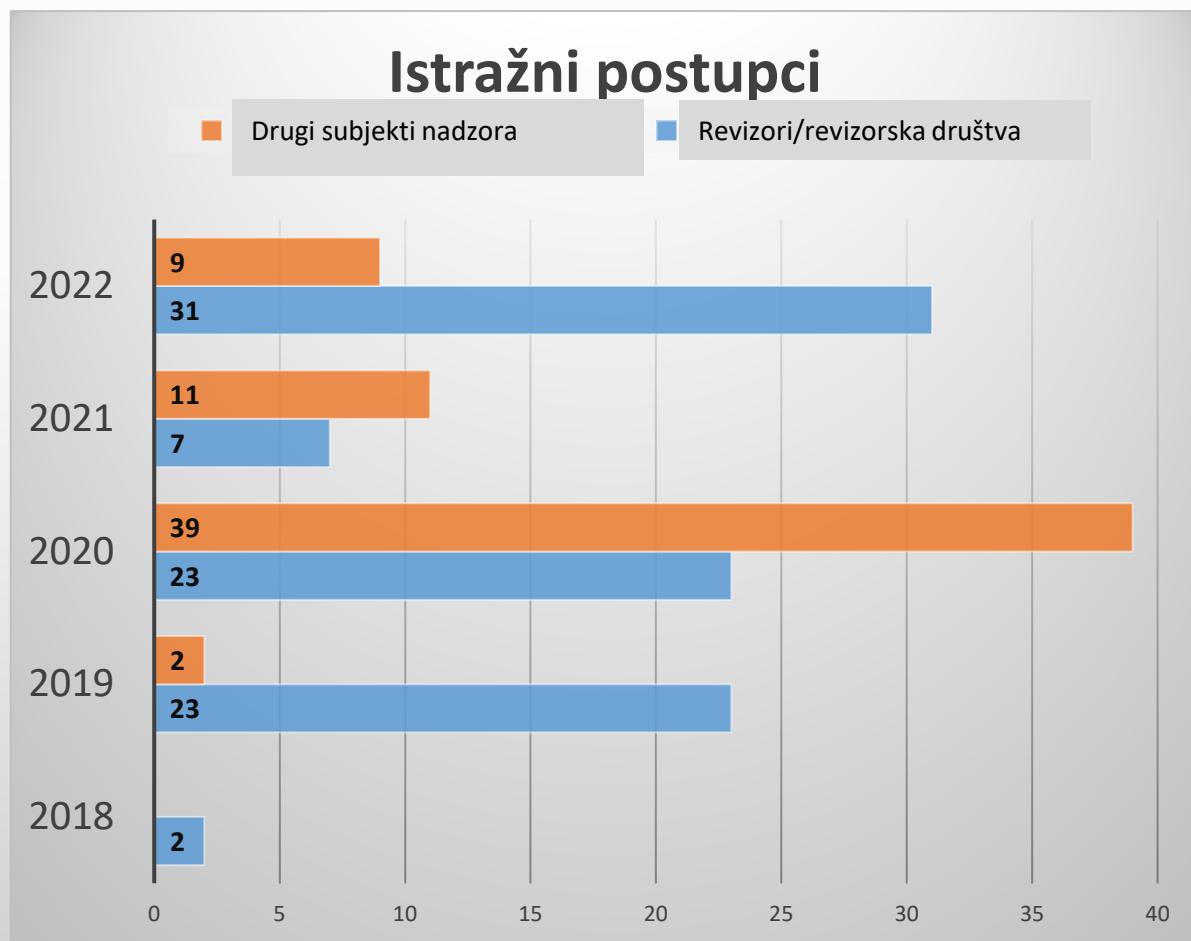
Trendovi na revizorskom tržištu (nastavak)

Statistika inspekcija kvalitete revizije u periodu 2018. – 2022.

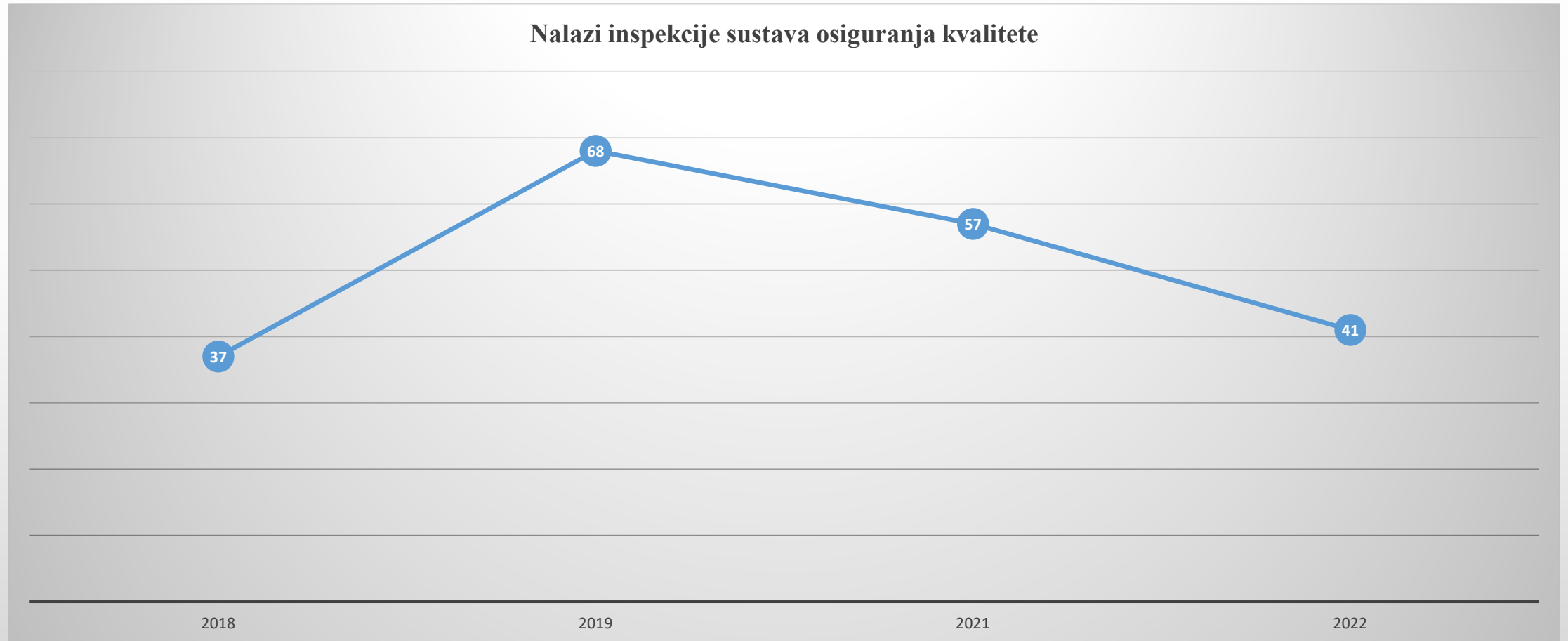
Statistika istražnih postupaka i nadzora provedbe u periodu 2018. – 2022.

Inspekcijska metodologija

- Priručnik za nadzor osiguranja kvalitete i Uredba br. 7 od 02.10.2018. o postupcima i metodologiji kontrole kvalitete zakonske revizije, i izmjena Uredbe.
- POB je usvojio radne dokumente zajedničke metodologije za inspekciju revizije (engl. CAIM) za procjenu interne kontrole kvalitete revizorskih društava.
- Vrste inspekcija osiguranja kvalitete:
  - sveobuhvatna kontrola kvalitete
  - ograničena (tematska) kontrola kvalitete.
- Ciklus inspekcija osiguranja kvalitete:
  - inspekcija osiguranja kvalitete revizorskih društava/revizora za reviziju subjekata od javnog interesa zasniva se na trogodišnjem inspekcijskom ciklusu
  - inspekcija osiguranja kvalitete revizorskih društava/revizora za reviziju društava koji nisu subjekti od javnog interesa koja se provodi u šestogodišnjem inspekcijskom ciklusu
  - za revizore s manje od 5 godina praktičnog iskustva inspekcija osiguranja kvalitete provodi se svake dvije godine.

Nalazi inspekcija sustava osiguranja kvalitete – statistika

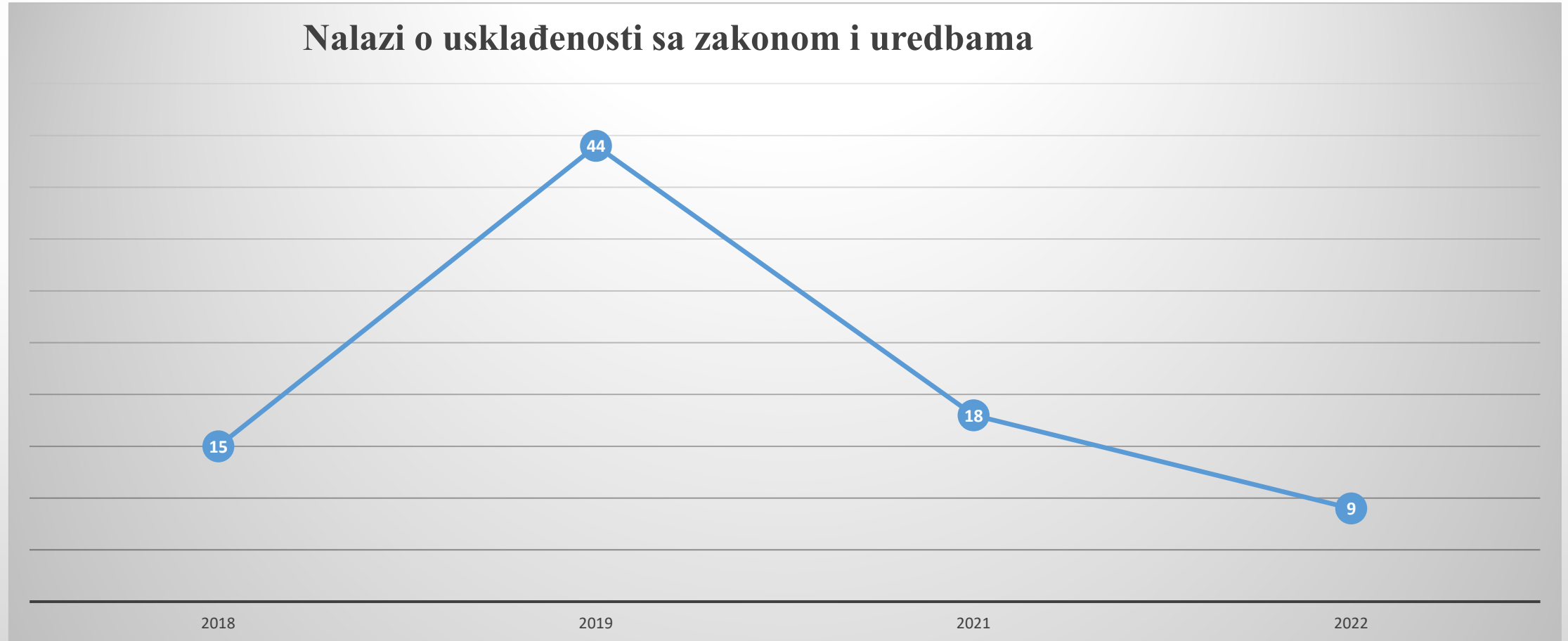

Nalazi pregleda angažmana za provođenje revizije – statistika

Nalazi o usklađenosti sa zakonom i uredbama – statistika

POB – Suradnja

Na međunarodnoj razini

- IFIAR (Međunarodni forum neovisnih regulatora u oblasti revizije, punopravni član)
- Svjetska banka (regionalne aktivnosti)
- Drugi međunarodni regulatori (konzultacije)

Na lokalnoj razini

- Ministarstvo financija i privrede (regulatorni okvir)
- Odjel za borbu protiv pranja novca (Memorandum o razumijevanju br. 535 od 22.07.2020.)
- Glavna porezna uprava (Memorandum o razumijevanju br. 288 od 05.12.2022.)
- Profesionalne računovodstvene organizacije (Memorandum o razumijevanju od 10.02.2021.)
- Financijski regulatori (Albansko financijsko nadzorno tijelo (AFSA) i Banka Albanije)

Planovi za budućnost (izazovi i prioriteti)

- *Izmjene regulatornog okvira radi daljnjeg usklađivanja sa zakonodavstvom EU-a*
- *Jačanje institucionalne uloge POB-a*
- *Povećanje i jačanje dodatnih kapaciteta POB-a u pogledu osoblja i izvora financiranja*
- *Poboljšanje postupka nadzora kao potrebe radi postizanja najviših standarda u revizorskoj struci i financijskom izvještavanju*

Planovi za budućnost (izazovi i prioriteti)

- *Inspekcije osiguranja kvalitete*
  - ✓ **Nastavak inspekcija osiguranja kvalitete u revizijama PIE-ova i drugih velikih subjekata**
  - ✓ **Delegiranje osiguranja kvalitete za revizije subjekata koji nisu od javnog interesa**
- *Poboljšanje postupka osiguranja kvalitete u sustavu stručnog obrazovanja:*
  - **ulazak u profesiju**
  - **program KSU**
- *Poboljšanje istražnog i disciplinskog sustava*
- *Povećanje lokalne i međunarodne suradnje s regulatorima u oblasti revizije i drugim oblastima.*

HVALA VAM ZA PAŽNJU

© 2023.

Ova prezentacija i u njoj sadržani podaci zaštićeni su autorskim pravima. Sva prava zadržava Odbor za javni nadzor u Albaniji. Nije dopušteno kopirati i širiti podatke ili komercijalno upotrebljavati ovu prezentaciju bez pisanog odobrenja. Zabranjeno je objaviti ovu prezentaciju na internetskim stranicama čak i kada se to radi besplatno, osim ako prethodno nije ishođeno odobrenje Odbora za javni nadzor. Ostale upotrebe koje nisu predviđene u ovom odlomku dopuštene su samo uz točno citiranje izvora informacija kao „Albanski odbor za javni nadzor“.